

Mlado Jutro

Štev. 39

Nedelja, 30. septembra

1934

Vinko Bitenc:

Citronček

Pravljica o metuljčku

12. Citronček — ujet

Deček je ujete metulje pobasal v pločevinasto škatljo. Med njimi je bil tudi Citronček. Stiskal se je v kot in premišljeval svojo žalostno usodo. Ta nepridiprav mora biti gotovo deček Bine, pred katerim je opozarjal Citrončka Čuri-Muri. Pa kako iznenada je prišlo vse to! Citronček je bil ravno doplesal poskočno polko, ko ga je doletela nesreč-

In Citronke, svoje ljubljene tovarišice ne bo videl nikoli več! Bogve, če se je rešil!

Milo se mu je storilo, toliko da ni zaplakal. Potolažil ga je metulj Koprivar, ki je čepel ob njegovi strani.

»Nič ne maraj, Citronček, vse bo še dobro. Poznam tega dečka, nič zalega nam ne stori.«

»Kako pa to veste, gospod Koprivar?« je vprašal Citronček.

»Prav ta deček me je nekoč že ujel, pa sem mu ušel. Le potrpi, Citronček, tudi zdaj mu uideva.«

»Ne verjamem,« je odvrnil Citronček.

»Sem slišal praviti, da deček Bine vsakega metulja nabode na igro.«

»Saj to ni deček Bine!« je prepričevalno vzkljknil Koprivar. »O, poznam Bineta, tistega paglavca, ki tako rad muči živali. Ta deček, ki nas je pravkar ujel, pa je pošten in ne namerava nič slabega z nami. Ne vem, kako mu je ime. Stanuje v neki bajti doli za vasjo.«

»Pa kako mu ubežrva?« je poizvedoval Citronček.

»Poslušaj! Ko pride deček domov, postavi tole stvar, v kateri tičimo, na kuhinjsko okno. Tam ostanemo čez noč. Zjutraj pa pride k oknu dečkova sestrica. Iz radovednosti bo odprla pokrov in midva zbeživa iz ječe.«

»Oh, če bi le bilo tako!« se je razveselil Citronček. Domislil se je sončnih žarkov. Oni bi ga znabiti rešili, če bi vedeli, da tiči tu notri. Saj buba je bila še ožja, pa so mu pomagali ven.

Kakor je bil pravil izkušeni Koprivar, tako se je zgodilo. Deček je položil škatljo z ujetimi metulji na kuhinjsko okno. Citronček od skrbi ni mogel zaspati vso noč. Zjutraj sta s Koprivarjem napeto pričakovala, kdaj se bodo pri-

bližali koraki. Približali so se, toda — o gorje! Skozi špranjo sta opazila dečka samega!

Kaj bo zdaj?

Previdno se je odprl pokrov, dečkova roka je segla v škatljo in zgrabila Koprivarja za krila.

Revček je vztrepetal in zašepetal Citrončku:

»Reši se, Citronček, jaz se ne morem. Zbežil!«

Citronček je slušal opomin. Smuknil je skozi odprtino iz škatlje. Preden je deček mogel skočiti za njim, je Citronček že plaval visoko nad drevesi in je upehan sedel na cvet jablane.

Josip Vandot:

Polž iz devetnajste dežele

Pravili so, da je bil Klemucelj deseti sin uboge matere, ki je živila in stradala s svojimi otroki daleč nekje doli v deželi. Komaj je Klemucelj dorastel, že je moral od doma. Petnajst let je hodil po svetu in je bil celo v devetnajsti deželi, kjer je služil kralju, čigar imena pa vam ne morem povedati, ker je tako učeno, da bi ga ne mogli izgovoriti, pa naj bi se trudili dolgih sto let. Temu kralju je Klemucelj nekoč rešil življenje. Zato ga je kralj obdaroval, da se je bogat, bogat vrnil in si v naši vasi sezidal hišo, da je lepše ne more biti niti v mestu.

Tu živi Klemucelj brez dela, a je vsak dan bogatejši. Sosed Petrač, ki se trudi dan na dan, da je že ves kriv, ga gleda izpod čela in grenka zavist ga grize, da ne more spat vso noč. Tudi on bi rad držal roke križem kakor Klemucelj in bi rad postajal vsak dan bogatejši. A je križ božji — kaj takega se dogaja samo Klemucelju, dasi mu vsega tega ne bi bilo prav nič treba, ker je že itak bogat.

Jernač je že vprašal Klemucelja, kdo mu množi bogastvo. A sosed se mu je samo smejal in ni znil nobene besede. To pa je razjezilo Jernača in trdno je sklenil, da mora izvedeti vso skrivnost, pa naj tudi pri tem propade od glada. In je res oprezoval noč in dan okrog sosedove hiše. Že teden dni ni zatisnil očesa in tudi zavžil ni ničesar, a se še zmenil ni za to, ker mu je bila sosedova skrivnost več kakor pa jed in spanje.

Osmo noč je ležal na Klemuceljevem vrtu za košatim grmom in strmel na razsvetljeno okno sosedove hiše. Pozno

je že bilo in mesec je svetil prijazno in lepo, da nikoli tako.

Glej, pa zaškripljejo stopinje na pesku in tik kraj grma se ustavi Klemucelj. Jernač ga vidi, kako se skloni k tlom, kjer stoji droben, droben rožni grmiček. V Klemuceljevi roki se zasveti nekaj čudnega kakor dolga, zlata nit,

ki nima konca nikjer. Jernač se krado- ma priplazi še bliže in strmeč vidi, da sosed v resnici drži zlato nit v roki. A od kod jo je vzel? Ali jo je strkal rožni grmiček, ki je nemara začaran? Začarala pa ga je tista Vila, ki biva nekje v Vitrancu, a ji ne ve nihče imena, ker je še ni videl nihče in je ni vprašal po imenu.

Jernaču se bliskajo oči od pohlepa in že hoče skočiti k Klemuclju, da mu iztrga iz roke zlato nit. A tedaj se sosed zopet skloni. Ko pa se zravna, zagleda Jernač na njegovi dlani polža, ki prav veselo izteguje svoje rožičke.

»Jojme,« se prime Jernač za glavo. »Ta je tisti polž, ki prede zlate niti. Saj mi je že stara mati pravila o njem. Devetnajsti kralj ga ima na svojem vrtu, da mu prede bogastvo. A zdaj ga nima več, ker ga je podaril Klemuclju v zahvalo, ker mu je rešil življenje. Jojme, tisti prelepi polžek!«

A sosed je že postavil polža nazaj na tla. Zlata nit se zasveti še enkrat v njegovi roki, da jemlje Jernaču vid. Klemuclj se okrene in stopi počasi v hišo. Jernač pa zadržuje sapo, a komaj zapre sosed duri za sabo, že plane k rožnemu grmičku, pograbi polža in sbeži z njim v svojo kočo.

»Oha, zdaj bom držal vse življenje roke križem, pa bom vendar vsak dan bogatejši,« se zasmije in postavi polža na tla. Luč privihne prav visoko, da je v izbi svetlo kakor podnevi. Sam pa sede na stol in gleda neprestano polža, ki leze počasi, počasi okrog stola — enkrat, dvakrat, stokrat. Jernaču se vse zdi, da prede nit, dolgo nit, ki se bo kar mahoma zasvetila, kakor se mora zasvetiti samo zlato. In kima z glavo in se smeje, da mu srce v prsih kar poskakuje.

»Polžek, ti prebiti polžek!« govori venomer in se obrača za polžem, ki mu neprestano kaže črnpikaste rožičke. »O, da sem te našel in ukradel! Nikoli več te ne izpustim iz svoje hiše. Nihče te ne potrebuje, še najmanj pa Klemuclj, ki si mu že vso hišo na debelo prepredel z zlatimi nitmi.«

Dan zasilje skozi okno in Jernač ugasne luč. Tedaj pa se začudi — polž jo je ubral naglo, da nikoli tega, proti steni. Že se na zidu, že je na oknici in — brrr, že se prevali skozi okno in ga ni nikjer več.

»Oha, polžek, tako se pa nisva zmenila,« se prestraši Jernač in hoče skočiti iz hiše, da ulovi pobeglega polža. A joj — pa se ne more ganiti s stola in naj še tako polzkuša otepati okrog sebe. Privezan je bil k stolu, stol pa je bil privezan k tlom tako močno, da bi ga ne moglo odtrgati od tal niti sto parov divjih konj. A vezi ni bilo videti nikjer.

Mrzel znoj mu stopi na čelo in spomni se stare matere in njene povesti o polžu devetnajstega kralja. Ta polž res prede zlate niti tistemu, ki je pošten. A kdor je tat, ga priklene s trdnimi vezmi, da se do smrti ne more ganiti nič

več. A te vezi so nevidne, zato jih pa ne more odvezati ali presekatih nihče, niti devetnajsti kralj ne.

Jernač zatuli v divjem obupu, da ga sliši vsa vas. Ljudje pridrve v njegovo hišo, a zaman poizkušajo, da bi ga rešili. Deset parov volov uprežejo v stol, a stola niti premakniti ne morejo, a kaj šele, da bi rešili nesrečnega Jernača! Vsi tesarji in drvarji iz doline prihajajo v njegovo hišo, da bi presekali vezi, s katerimi je Jernač privezan k stolu. A otroci božji, kako naj jih presekaajo, ko jih pa niti malo ne vidijo? Čudna reč je to, da je ne morete razrešiti niti vi, ki ste vendar precej ali pa še preveč prebrisani.

Še danes sedi Jernač na stolu in se ne more ganiti z njega. Brada mu je zrastle do tal in se mu ovila krog in krog stola, da bi človek skoro verjel, da ga je sama brada priklenila k stolu. A ga ni! Priklenil ga je samo polž, ki je pobegnil bogve kam proti devetnajsti deželi in ga ne bo nikoli več nazaj.

Klemuclju še malo ni mar, da mu je polž izginil in ušel. Saj je zadosti bogat in ne potrebuje ničesar več. Še vam bi ponudil zlato nitko, ki bi se je gotovo ne branili; še to bi vam povedal, po kateri poti jo je polž ubral proti devetnajsti deželi. Lahko bi ga dohiteli, ker imate urne noge, lahko ga ulovili in odnesli domov, da vam naprede sam Bog ve koliko zlatih nitk. Te bi vam pa privoščil Klemuclj prav iz srca, tudi jaz in še marsikdo drugi. Samo polža morate prehiteti in uloviti..

Ivan Mrak:

Srečal sem starko

Na metrô* sem srečal starko
z dvema otrokoma
Brezmočno se mi je nasmehnila.
dete, med dvema otrokoma!
Spomin je v meni ljub zbudila;
pa sem se spomnil mame, mati!
Moj Bog, kako bi se Ti
v hrupu tem brezčutnem velemesta
[nočutila?]

V Parizu 1930.

* metrô = podzemeljska železnica v Parizu.

Gustav Strniša:

Volkec Goltec

Živel je volk samogostež, divji in neusmiljen. Krvoločno je moril živali in vsa zverjad je bežala pred njim.

Volkec je imel družico, ki mu je skotila volčiča, majhnega in ljubkega, da ga je še stara mrcina sam vzljubil.

Pa je srečal volkuljo lovec, pomeril nanjo svojo puško in že je starka obležala v krvi.

Volkec je tulil in razsajal, a ni si mogel pomagati. Trgal je zajce in srne, nosil jih je volčiču, a mladič je samo polizal malo krvi in se obrnil proč.

In oče volkec je spoznal, da mora preskrbeti sinu mleka, sicer bo po njem. Napotil se je k lisici in jo poprosil:

»Teta lisica, rad te imam, sama veš kako. Pomagaj mi iz zadrege! Moj bedni sinček volkec Goltec je v nevarnosti, mleka mu ne morem dati in žalostno bo poginil. Svetuj mi, kaj naj storim!«

»Naj pogine, jabolko ne pade daleč od drevesa!« je komaj slišno zamrmrala lisica, a glasno si ni upala ničesar takega reči, ker se je bala divjaka. Zato je samo prijazno pomahnila z repom in mu svetovala:

»Vem, da si priljubljen pri kozi, ki je dobra in usmiljena živalca. Poidi k nji in dala ti bo mleka, ki ga ima na pretek!«

Volkec se je zahvalil in jo mahnil h kozi. Čim bolj se je bližal njeni staji, tem počasnejši je bil njegov korak. Kako tudi ne, saj ji je pobil že štiri mladičke in vedel je, da ga pozna kakor človek slab denar.

Koza je zagledala volka in nastavila roge, da bi ga odbila.

A volk je prijazno pozdravil:

»Pozdravljena koza, ti ljudomila ži-

valca! V stiski prihajam k tebi. Usmili se me in ne pozabim te. Nikoli ti ne bom storil zlega in vse mladičke ti pustim žive in zdrave!«

Koza ga je nejeverno pogledala, saj je vedela, da so njegove besede sama gola laž. A rajši se je pomenila z njim zlepa, upajoča, da bo morda vendarle rešila svojega mladička, ki je trepetaje gledal divjega strica in otožno meketal.

Že je stari volk nadaljeval:

»Tegoba me je obiskala, žalost se je naselila v naš mirni doin. Moja dobra družica, mati volkulja je padla. Drzni lovec jo je ustrelil v njeno ljubeče srce. Mali volkec Goltec je ostal brez matere in od jedinstvine in lakote mu je poginili. Usmili se ga in daj mu mleka, pa te ne bom nikoli pozabil!«

Dobra mati koza je sklonila svojo drobno glavo in malo pomislila. Že je zadovoljno zameketala in odvrnila:

»Obljubi mi pri zajčjem stegnu in srninem rebbru, da pojdeš od tod in se nikoli več ne vrneš, pa ti storim uslugo in sprejem tvojega Golca. Pri meni

bo imel dovolj mleka in vzrastel bo v krepkega volka, da bo enkrat tvoj ponos!«

In volk je obljubil, privedel je sinka in odpotoval.

Žalostno je zalajal volkec, a ko mu je postregla mati koza s tečnim mlekom, se je razveselil in se ga napil, da je kar obležal.

Odslej se je volkcju dobro godilo, slednji dan mu je koza postregla in ga nadojila, da je kmalu prerasel svojega krušnega kozliča. Dobrodušna koza si je mislila, da bo volkec z njenim mlekom dobil tudi njeno naravo in postal dober in skromen volkec, ki ga bodo vsi ljubili. Volk pa ostane volk, če tudi kozje mleko pije. Rasel je in kmalu pre-

rasel svojo krušno mater. Nekega dne ji je kar dejal:

»Preljuba koza! Zdaj sem mleka sit, mesa se mi hoče! Zakaj naj hodim na lov če imam tebe in tvojega sinka. Privoščil si vaju bom in konec!«

Koza ga je začudeno pogledala in ga zavrnila:

»Ali pozabljaš, da sem ti otela življenje in sem te dojila ter ti pomagala, da nisi žalostno poginil.«

»Ker si mi bila krušna mati, bom zadržal najprej tvojega sina, a potem šele tebe!« je milostno odvrnil volk.

Koza se je ozrla za kozličcem in ga zagledala ob prepadu. Takoj je zaprosila volka:

»Golteci! Stori mi uslugo in pusti me k njemu, da ga zamotim. Bolje bo, če ne bo videl, kako boš pridiral k njemu in ga zagrabil. Končaj hitro, samo to te prosim!«

Volk je obljubil. Mati koza je hitela h kozličku in ga posvarila:

»Zdajle bo pridiral volk, da bi te raztrgal. Ko bom zameketala, skoči na stran in jaz bom pripravljena, da se spopadem z njim na življenje in smrt, če treba!«

Komaj je to izrekla je že dirjal volk čez plan. Koza se je oglasila, kozliček se je pognal na stran in volk je v svojem divjem zaletu skočil v praznino, priletel je v prepad, kjer se je ubil.

Jurček in potujoče lučke

Jurček je bil dober, a malo neroden deček. Nekoč je njegova mati imela nenavadno lepe, velike zeljnate glave. Jurček je vprašal:

»Mati, zakaj so pa te zeljnate glave vsajene?«

»Nu, zelje je določeno za meso! Na vsako glavo pride košček mesa.«

»Nasoljenega mesa?«

»Da! Tistega, ki je v skledi!«

Ko matere ni bilo doma, je Jurček vzel iz skled nekaj kosov nasoljenega mesa, ga razrezal in na vsako zeljnato glavo položil majhen košček. Prišli so pa psi in meso požrli. Ko je mati videla, da je skleda prazna, je vzkliknila:

»Kaj pa si storil?«

»Mati, saj si vendar dejala, da pride na vsako glavo košček mesa! Kajneda?«

Mati je Jurčka pošteno nabila. Takoj nato je neka gospa poslala svojo hčerko k Jurčkovi materi in jo vprašala, ali ne bi mogel Jurček napraviti majhno pot. Jurček je bil takoj pripravljen in šel h gospe. Gospa mu je dala košarico z zvi-

timi kruhki in ga prosila, naj jih nese njeni prijateljci, ki se jih že dolgo veselijo. Jurček je šel tja. Komaj pa je bil iz vasi, ga je popadla radovednost. Hotel je videti, kakšne slaščice se v košarici prav za prav skrivajo. Odkril je pokrov. Na vrhu je ležal listek. Kruhki so bili zaviti v prtiček. Tedaj si je Jurček dejal: »Če pojem en kruhek, ne bo vedela živa duša!« Zato je en kruhek pojedel in šel dalje. Toda njegov želodec mu ni dal nič miru, pa je moral pojesti še en kruhek. Nazadnje je sedel kraj poti in natanko preiskal vsebino košarice. To se je končalo s tem, da je dobre, lepo dišeče kruhke vse pojedel. V košarici sta ostala le prtiček in listek. Oboje je izročil gospejini prijateljci in dejal:

»Vse, kar je v košarici, je tvoje!«

Gospa pa ni ničesar našla in se je čudila, ni pa nič dejala, temveč je dala Jurčku le listek za svojo prijateljico. Darovala mu je tudi desetico. Jurček je odšel. Gospa je listek prebrala in vprašala: »Jurček, kje so kruhki?«

»Pojedel sem jih.«

Gospa ga je pošteno oštela. Jurček je pa odgovoril:

»Tako lepo so dišali, pa sem en kruhek pojedel! Ta mi je pa obtičal v votlem zobu. Tako majhen je bil! Potem sem pojedel drugega, pa tudi ta je nekje obtičal. Tretji kruhek se je zataknil pred vhodom v želodec in moral sem pojesti četrtega, da bi nevarno kepo spravil dalje. Toda, ker so se mi v želodec usedli in sem jih mogel spraviti naprej le tako, da sem napravil od zgoraj navzdol pritisk, sem moral pojesti vse, da nisem zbolel! Naj jih pobere vrag, te kruhke! Tako je bilo!«

Jurček je imel to navado, da je imel vruga tebi nič meni nič zmiraj na jeziku. Zato so vaški možje sklenili, da ga pošteno prestrašijo.

Nabrali so mnogo največjih rogačev in prilepili na njihove hrbte prav majhne svečice. Ko se je znočilo, so se možje splazili v Jurčkovo hišo in spustili prižgane svečice — namreč rogače — izpod vrat, ki niso segale do tal, v izbo. Hroščev se je lotil velik strah in so jim svečice bile neljubo breme. Jurček je videl, kako so begali sem in tja, da se niso mogli umiriti. Videl je pa le lučke in mislil, da so vragi, ki so prišli po njega, ker jih je tolikokrat klical z imenom: Vpil je in jokal:

»Saj ne bom, saj vas ne bom nikoli več klical in priden bom! Pojdite! Pojdite!«

Možje toliko, da niso popokali, tako so se smejali. Jurček pa ni nikoli več klical vruga in je bil odslej priden.

JUTROVČKI PIŠEJO

Dragi stric Matic! Ker mi ne odgovorite na pismo, katerega sem pisala iz Poljan, kjer sem bila na počitnicah, Vam pišem še enkrat. Pisala sem Vam, kako lepo smo se imele in koliko veselja smo užile, ko nas je mestna kolonija poslala v tako lep kraj. Ravno pišem, pa pride gospodična in nas napodi v vodo, v tej naglici skrijem pismo za kopalno obleko in skočim v vodo. Glej čudo, vse črke pisma so plavale vrh vode in deklice se zgrnejo okoli črk in berejo besede iz vode, kar sem Vam pisala. Ako ste bili takrat pri kopanju v Mednem, ste ga lahko brali. Ker je pa Sora ravno tako požrešna, kakor Vaš koš, zato ni bilo odgovora.

Sonja Mirtič, uč. IV. razr. pri Uršulin-
kah v Ljubljani.

Dragi stric Matic! Na osnovni šoli sem imela učitelja, ki je bil izredno dober. Nikoli nam ni dal nobenega »cveka«. Učili se nismo nikoli, pa smo vendar dobivali najboljše rede. Med poukom smo igrali razne igre, deklice so delale ročno delo in klepetale, dečki so pa kvartali ali pa se igrali »Indijance«. Kadar smo zelo razgrajali, nas je učitelj lepo pohvalil in nam dal iz vedenja najboljši red. Samo kadar smo bili tihi, nas je gospod učitelj zmerjal. Rekel je, da iz nas nikoli nič ne bo, ker smo tako razposajeni, da neprestano molčimo. Leta na osnovni šoli so hitro minila in zdaj mi je žal, da niso večno trajala. V gimnaziji je namreč vse drugače. Prav lepo Te pozdravlja

Zinka Robičeva, dijakinja I. r. real. g.
v Ljubljani.

Nemogoča zgodbica. 36. cepca meseca sta me Adam in Eva povabila v svojo novo vilo na obisk. Krasna je in stoji vrh Materhorna. Bila sem še zelo mlada, še dva dni mlajša kot Golovec, vendar sem se vabilu odzvala, ker so bile ravno počitnice. Ob 11. uri sem šla iz Ljubljane in sem prišla gori ravno, ko je njun cerkovnik s košem zvonil poldne. Vesela sem bila, da sta že pokosila, ker sta jedla okisane korobače, kar mi že od nekdaj smrdi. Postregla sta mi s ptičjim mlekom. Jaz pa sem jima pomagala zvijati žabjo volno, iz katere dela Eva nepremojljive čevlje za zimo. Potem sem šla z njima na izprehod. Brez daljnogleda sem videla Ljubljano prav pod seboj.

Na Barju je bila taka suša, da so hiše kar plavale po razpokah. Z Dunajske ceste je padla v nebotičnik v 9. nadstropje neka gospodična in si precej poškodovala trajno polizacijo. Na kliniki so ji zabili z močnimi žebli vse tri lase v glavo nazaj. Nad mestom je v elegantnih lokih krožil tramvaj in končno srečno pristal pred cerkvi sv. Križa, natančno tam kakor letos prvega aprila. Prešeren pa je mimo doče vljudno spraševal, kdo ve za kakšno stanovanje, ker prihaja zima, on pa je brez strehe na cesti. Trnovskim ribičem je prav spretno ušel 10 metrov velik karf ter jo mahnil naravnost Pod peč. Najbrž se je tudi zime bal. Gotovo bi videla še precej podobnih doživljajev, pa sem morala domov, da sporočim stricu Maticu, kako zanimiv je razgled z Materhorna. Trdno sem prepričana, da dobim za svoj trud primerno nagrado, bodisi že knjigo ali pa dolg nos. Pozdravljeni!

Parenta Dragica, uč. 4. razr. gimnazije
na Poljanah v Ljubljani.

Nemogoča zgodbica. Do poznega večera je Marjan čital pravljice o vilah. S težavo ga je skrbna mamica spravila v posteljo. Ko je Marjan mirno ležal, so mu prišle pred oči vse pravljice, ki jih je čital. Medtem je zaspal. Hipoma stopi predenj vila krasne postave, nežnih rok in rožnatega lica, vsa ogrnjena v snežno-belo tančico. Marjan je kar ostrmel. Z nežnim glasom ga je vila vprašala: »Kako ti je pa ime, dečko?« Šele zdaj si je opomogel od velikega presenečenja, ko je slišal njen mehki glas. Nevede se je spomnil na ono pravljico o vili in Ivančku. V hipu je premislil vso zgodbo in brez premisleka izrekel vili isto željo, ki jo je čital v povesti, namreč naj ga vzame s seboj v vilinski grad. Vila je nekoliko pomislila, nato mu je pa odgovorila: »Ljubi Marjan, ravno zato sem prišla k tebi, da ti pokažem lepote našega kraljestva. Skrat Brzonožec je namreč prinesel naši kraljici poročilo, v katerem stoji, da si ti najpridnejši v celj vasi. Kraljica mi je naročila, naj te popeljem v naše kraljestvo in ti ga razkažem. Ali si zadovoljen?« Marjan je bil ves srečen, da je imel priliko ogledati si to kraljestvo, o katerem je toliko čital. Odgovoril je vili, da gre zelo rad, samo če ga pusti mamica. Stekel je v kuhinjo in jo prosil za dovoljenje. Dobra mami-

Knjiga za Vas

»Pes II. čete«

Letos smo dobili novo mladinsko knjigo, ki je nedvomno izmed najzanimivejših v sodobni mladinski književnosti. Spisal jo je češki pisatelj František Langer, poslovenil pa Pavel Holeček.

Takoj v začetku knjige vas pisatelj seznanj z volčjakom »Rafom«, ki postane pozneje »pes II. čete«. Tisti izmed vas, ki ljubijo živalske zgodbe, bodo prišli v tej knjigi povsem na svoj račun. Vzljubili boste Rafa, ki si mora nekaj dni sam po sibirskih stepah iskati hrano, čeprav je še čisto mlad in nebogljen. Mater je izgubil v boju z volkovi. Toda tudi Rafu se obrne usoda na boljše. Naposled najde »pasji raj«, kakor imenujejo psi stanico čeških legijonarjev, in dobi tam tudi gospodarja, ki ga vzgoji in vzljubi. Spoznali boste v tej knjigi, koliko so trpeli naši češki bratje, ne samo v svetovni vojni, ampak tudi še po končani vojni v Rusiji. Mraz, lakota, zahrbtni napadi — a nazadnje je bilo vendarle konec vsega tega in hrabri češki legijonarji so se vrnili v domovino, ki so ves čas hrepeneli in sanjarili o njej. In tudi vrli Raf, pes II. čete, odplove s svojim gospodarjem na Češko, kjer postane tovariš in varuh gospodarjevemu sinku.

Češki legijonarji so živeli v Rusiji kar v vlakih. Potovali so od postaje do postaje in se počasi, zelo počasi bližali domovini. Posebno dolgi in pusti so bili večeri na teh postajah. Tedaj so legijonarji obiskovali drug drugega v vagonih in si pripovedovali razne istorije, resnične in izmišljene. Nekatero teh istorij so tako lepe in zanimive, da jih ne boste mogli izlepa pozabiti. In med legijonarji boste našli tudi dva mala medvedka, ki so jima bili lovci ubili mater, pa se je potlej zavzel za njiju vrli češki legijonar Panek. A vsega vam ne smemo naprej povedati. Prosite očeta in mamico, da vam kupita to čudovito knjigo, saj jo bosta gotovo tudi sama rada prebrala. Knjigo je založila knjigarna »Tiskovne zadruge« v Ljubljani. Vezana je v platno, obsega 272 strani in kaže na naslovnici sliki Rafa, kako s češkimi legijonarji straži železniško progo. Dobite jo pri založnici in v vsaki drugi knjigarni.

ta je ugodila Marjanovi prošnji. Ves vesel se je Marjan vrnil k vili in ji povedal, da ga mamica pusti. Vila je izrekla čarovne besede in obema so zrastle peroti. Hipoma sta se dvignila v sinje višave in se pomikala z velikansko brzino proti vilinskemu kraljestvu. Ko sta prišla nad meje kraljestva, je Marjan zagledal obsežne gozdove in posamezna velikanska drevesa, na katerih se je vse lesketalo. Kmalu sta prispela do vilinskega gradu. Vse je bilo v zlatu. Sijaj je bil tako bleščeč, da mu je jemalo vid. Nato ga je peljala vila v grad. Visoki in široki, obokani hodniki, obloženi z marmornatimi ploščami, so Marjana kar prevzeli. Vedno naprej in naprej bi gledal to krasoto. Toda, morala sta iti v veliko dvorano, kjer so se zbrale vse vile s kraljico in škrti. Kmalu sta vstopila v velikansko, z mozaiki okrašeno dvorano. Na zlatem, z biseri in dragulji okrašenem prestolu je sedela kraljica z zlato krono na glavi in z žezlom v roki. Na obeh straneh so stale vile z zvezdicami v laseh. Pred njimi so se pa hudomušno zabavali škrtje. Le Brzonožec, najpametnejši, najstarejši in najzanesljivejši škrt je mirno sedel pred prestolom in čakal ukaza. Kraljica je najprej Marjana pozdravila in mu pripela na prsi odlikovanje za pridnost. Potem so šli vsi v obedno dvorano, ki je bila vsa okrašena z zlatimi sohami. Pojedina je trajala pozno v noč. Nato so se odpravili k počitku. Marjan je šel v krasno izrezljano in z zlatom okrašeno posteljo v posebno sobo. Več krepkih škrtov je bilo za stražo. Ker jim je bilo dolgčas, so se začeli šaliti. Šli so se rokoborbo. Premagani škrt je odletel na Marjanovo posteljo in jo podri. Marjan se je zbudil na svoji postelji doma.

J. B., uč. ? razr. v Ljubljani, Bežigrad.

Danilo Gorinšek:

Mladi vojak

Po cesti hodi mlad vojak,
možat in strumen je korak,
in v cvetno mladoletje
zveni njegovo petje.

Tako koraka mlad vojak,
naprej v daljavo gre korak
in glasno si prepeva,
da od povsod odmeva.

Vsak mladeč bodi tak vojak:
glavo pokoncu, trd korak,
pogled naprej in petje
zveni naj v mladoletje!

Ivan Mrak:

Najlepša je tista ura

Najlepša je tista ura,
ko je hlad dreves močnejši
od žarkov solnca.
Najlepša tista je ura,
ko iz solnca žarečih okov
zajame nas objem vetrov,
ki so preleteli dalina morja.

Križanka »Klavis«

Vodoravno: 1. iglasto drevo; 3. prijateljski poziv; 4. pritrdilnica; 5. orožje; 6. orodje; 7. poljska ptičica; 12. pomožna knjiga; 13. barbar.

Navpično: 1. srednjedalmatinski otok; 2. skrajni v morje segajoč del celine; 4. določena pokrajina; 5. psiček; 6. nikalnica; 8. pridobitelj; 9. travniška cvetlica; 10. vladar; 11. površinska mera.

Kdo najde, v čem je čarovnija?

Rešitev: 1, 12, 23, 34, 45, 56, 67, 78, 89, 100!

Imena treh kužkov

Rešitev Sultan, Karo, Čuvaj.

Rešitev zlogovnice

Sonja
Erna
Poldka
Tanja
Evlalija
Marica
Breda
Erna
Bozika

September

Listnica uredništva

Pozor, Jutrovčki! Danes smo zaključili natečaj. Imena tistih, ki so bili izžrebani za nagrado, objavimo v prihodnji številki. Takrat razpišemo tudi novi natečaj. Opozorite svoje prijatelje in znance na prihodnjo številko »Mladega Jutra«, ki bo posvečena varstvu živali!

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti spisov Anice Sancinove, uč. IV. razr. v Murski Soboti, Volčiča Smiljana, uč. II. razr. vadnice v Ljubljani, Bojmira Lutmana, dijaka II. razr. drž. real. gimnazije v Ljubljani, Franca Hlodnika, uč. V. razr. v Studencih pri Mariboru, Josipa Černeta, uč. IV. razr. II. moške real. gimnazije v Zagrebu in Milloša Šinigoja, dijaka III. razr. gimnazije v Kumanovem.

4. oktobra praznujemo dan varstva živali! Vsak Jutrovček naj ta dan stori kake živali dobroto! Tako boste najlepše praznovali dan varstva živali!

Stric Matič.

Berite Langerjevo knjigo »Pes II. čete«. Dobite jo v knjigarni »Tiskovne zadruge«!

Uganke iz zadnjih števil »Mladega Jutra« so pravilno rešili:

Vanja Groznik, prvošolec v Novem mestu; učenec iz Bezene (ki je pozabil napisati svoje ime in naslov!); Zupančič Katja, uč. IV. razr. višje narodne šole na Studencu na Igu pri Ljubljani; Rihard Govže uč. II. razr. v Ribnici na Dolenjskem; Mirko Jelenc, dijak drž. real. gimn. v Mariboru; Zorica Fajdiga, učenka V. razr. v Celju.

Zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 13 zlogov: bad — brv — ce — če — laz — li — na — nje — o — o — pre — rez — sa 6 besed pomena: 1. gorski prehod; 2. varovalko očesa; 3. del glave; 4. kos kruha, 5. muha; 6. jutrnje delo.

Začetne črke od zgoraj navzdol dajo čas, ko vidimo, kar dajo končne črke od zgoraj navzdol.

Manica:

Uganite

1. 2. 3. — 4. 2. Besedi kratki dve pomenita zadržilo.

1. 2. 3. 4. 2. če združite obe, dobite v gozdu ga obilo!